

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L., spol. s r.o. v likvidácii**, T., proti žalovanej **P. M.**, bytom T., **o určenie, že došlo k čiastočnému zrušeniu kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 1069/2001, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2007 sp. zn. 17 Co 65/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2007 sp. zn. 17 Co 65/2007 **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 9.828 Sk na účet advokáta JUDr. P. M. do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 24. mája 2006 č. k. 12 C 1069/2001-229 určil, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovanou dňa 29.1.1993 o prevode spoluvlastníckeho podielu $\frac{1}{2}$ k nehnuteľnostiam zapísaným u Okresného úradu v T., odbor katastrálny na liste vlastníctva č. X. pre kat. úz. T. ako parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m², parcela č. X. – zast. plocha vo výmere X. m² a dom súp. č. X. na parcele č. X., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený bývalým Katastrálnym úradom v Bratislave – Správa katastra T. pod č. V. dňom 10.2.1993, bola z dôvodu odstúpenia žalobcu od tejto zmluvy v časti zodpovedajúcej prevodu spoluvlastníckeho podielu 1098/7500-in zrušená. Návrh vo zvyšnej časti podielu 43/7500 zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 1.570,- Sk k rukám jeho právneho zástupcu

Mgr. P. M. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., lebo žalovaná neuznala platnosť žalobcovho odstúpenia od zmluvy. Žalobca tak nemal podklad na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ktorý svedčil v prospech žalovanej. Vo veci samej vychádzal zo zjednocujúceho stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je možné odstúpiť čiastočne od kúpnej zmluvy v prípade čiastočného zaplatenia kúpnej ceny. Keďže žalovaná zaplatila žalobcovi časť dlhu v sume 1.060.821 Sk, tejto časti kúpnej ceny zodpovedá podiel vo výške 2652/7500-in a nezaplatený zostal podiel vo výške 1098/7500-in. Rozhodol preto tak, že kúpna zmluva bola v časti zodpovedajúcej prevodu spoluvlastníckeho podielu vo výške 1098/7500-in zrušená a vo zvyšnej časti podielu 43/7500-in žalobu zamietol (žalobca žiadal určiť, že zmluva bola zrušená v časti zodpovedajúcej prevodu spoluvlastníckeho podielu vo výške 1141/7500).

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 19. júna 2007 sp. zn. 17 Co 65/2007 na odvolanie žalobcu i žalovanej rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 40.266,- Sk do troch dní na účet jeho právneho zástupcu Mgr. P. M.. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že okresný súd zistil náležitým spôsobom skutkový stav veci a na jeho základe vec správne právne posúdil. Námietku žalovanej spočívajúcu v tom, že okresný súd nevykonal dôkaz výsluchom svedka M. K., jedného z konateľov žalobcu na okolnosti splnenia časti dlhu, považoval za nedôvodnú. Na pojednávaní pred okresným súdom zástupca žalovanej výslovne uviedol, že nenavrhuje vykonať ďalšie dôkazy. Rovnaké prehlásenie vykonali účastníci zhodne pred vyhlásením uznesenia, ktorým okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené a kedy následne vo veci vydal konečné rozhodnutie. Nenastala preto situácia v zmysle § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p., že by prvostupňový súd nevykonal navrhovaný dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej. Rovnako ako súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že žalovaná nezaplatila žalobcovi zostatok kúpnej ceny v sume 456.400 Sk v dodatočne stanovenej lehote, t.j. do 5.9.1995. V dôsledku omeškania s časťou kúpnej ceny žalobca preto dôvodne odstúpil od zmluvy a následne došlo k jej zrušeniu v zmysle ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to v rozsahu zodpovedajúcom nezaplatenej časti kúpnej ceny. Odvolanie žalovanej považoval

preto za neopodstatnene podané. Za nedôvodné považoval aj odvolanie žalobcu, smerujúce proti výroku, ktorým prvostupňový súd jeho návrh čiastočne zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že súdy nižších stupňov prejednali a rozhodovali vec, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo v konaní pred Okresným súdom v Trenčíne vedenom pod sp. zn. 12 C 728/95. V uvedenom konaní súd rozhodol vec tých istých účastníkov, s rovnakým predmetom konania (predmetom bolo odstúpenie od kúpnej zmluvy totožnej so zmluvou v tomto konaní) tak, že návrh žalobcu bol zamietnutý. Bolo konštatované, že žalobkyňa neodstúpila platne od celej kúpnej zmluvy a tak bola posúdená aj „čiastočná neplatnosť“, keďže v danej veci iné odstúpenie od kúpnej zmluvy, než ktoré súdy už posúdili, urobené nebolo. Je preto daný dovolací dôvod podľa § 237 písm. d/ O.s.p. Okrem toho krajský súd svojim postupom odňal žalovanej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ňou navrhované dôkazy, najmä rozhodujúci dôkaz výsluch konateľa spoločnosti, ohľadne právnych úkonov spoločnosti o započítaní pohľadávok odporkyne na splatenie kúpnej ceny, súd totiž bezdôvodne odmietol vykonať. Navyše, rozhodol o určení, že tu právny vzťah nie je bez toho, aby na tom mal žalobca naliehavý právny záujem (toho dôkazom je aj jeho posledné podanie na súd, ktorým mení svoj návrh) a bez toho, aby riadne zistil existenciu označených nehnuteľností a ich vlastníkov. Dovolací dôvod je daný aj podľa § 238 ods. 2 O.s.p., lebo krajský súd sa odchýlil od stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý tento zaujal ohľadne uznania konania spoločnosti jediným konateľom p. K., keď považoval ním podpísanú kúpnu zmluvu za platnú (1 Cdo 185/96 zo dňa 20.3.1997) a tiež ohľadne neplatnosti právneho úkonu žalobcu – odstúpenia od zmluvy (M Cdo 10/99 zo dňa 31.10.2000). Žalovaná ďalej uviedla, že prílišný formalizmus, ktorý súdy uplatnili pri posudzovaní úkonov účastníkov, ide nad rámec zákona a nemá základný význam pre ochranu zákonnosti a preto nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Súdy poskytli súdnu ochranu subjektu, ktorý porušoval právo (nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom kúpy neodovzdal a naďalej ju bezdôvodne užíval). Žalovaná dlho tento stav trpela a preto do prevzatia nehnuteľnosti ani nemohla byť podľa § 560 Občianskeho zákonníka v omeškaní. Súdy poskytli svojimi rozhodnutiami ochranu jedinému spoločníkovi spoločnosti, lebo všetci ďalší spoločníci spoločnosti pri rôznych príležitostiach jasne prejavili vôľu a stanovisko spoločnosti rešpektovať vlastnícke

právo žalovanej k celej nehnuteľnosti. Z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie krajského súdu (aj okresného súdu) spočíva tiež na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že v predmetnej veci nie je daná prekážka rozsúdenej veci tak, ako to tvrdí žalovaná. V tejto veci nejde o totožný predmet konania s vecou vedenou na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 728/95 (v predchádzajúcom konaní predmetom bolo určenie, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy došlo k zrušeniu zmluvy v celom rozsahu a teraz len k jej zrušeniu v časti). Navyše určovací žaloba bola v predchádzajúcom konaní rozsudkom zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania (žaloba bola zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení). K námietke žalovanej, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. uviedol, že na poslednom pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 24. 05. 2006 žalovaná, resp. jej právny zástupca uviedli, že nenavrhujú vykonať žiadne ďalšie dôkazy. Odvolací súd postupoval preto správne, keď nové dôkazy v rámci odvolacieho konania nevykonával. Ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. nie je daný. V predmetnej právnej veci dovolací súd doposiaľ nerozhodoval a nezrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie, t. j. v predmetnej právnej veci doposiaľ nejestvuje právne záväzný názor dovolacieho súdu, od ktorého by sa mohol odvolací súd v napadnutom rozhodnutí odchýliť. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, od ktorých sa odvolací súd mal podľa tvrdenia žalovanej odchýliť, boli vydané síce v právne aj skutkovo súvisiacom, ale inom, predchádzajúcom súdnom konaní. Navrhol preto dovolanie žalovanej zamietnuť a žiadal priznať trovy dovolacieho konania v sume 9.828 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci žalovaná napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané vo forme rozsudku.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejde ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci nerozhodoval. Treba preto prisvedčiť žalobcovi, že v predmetnej právnej veci doposiaľ nejestvuje právne záväzný názor dovolacieho súdu, od ktorého by sa mohol odvolací súd v napadnutom rozhodnutí odchyľiť. Pokiaľ žalovaná v dovolaní uvádza rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, od ktorých sa podľa jej tvrdenia mal odvolací súd odchyľiť, tieto boli síce vydané, ale v inom konaní, nie v tejto veci. Prípustnosť dovolania preto podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy. Napokon nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Pritom dôraz kládol na skúmanie tých väd, ktorých existenciu dovolateľka priamo namietala.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie z dvoch dôvodov. Prvým dôvodom je prekážka právoplatne rozhodnutej veci (*res iudicata*), vylučujúca možnosť vec znovu prejednať (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Právoplatné rozhodnutie o veci musí reálne existovať. Predpokladá totožnosť osôb, ktoré boli účastníkmi konania, ako aj totožnosť predmetu sporu, pričom prekážku rozsúdenej veci tvorí len v takom rozsahu, v akom sa o uplatnenom nároku rozhodlo. O prekážku rozsúdenej veci nejde, ak predchádzajúcim rozsudkom bola určujúca žaloba zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania (R 15/2005).

V danom spore bolo síce právoplatne rozhodnuté medzi tými istými účastníkmi, ako v konaní vedenom pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 12 C 728/95, ale nejde ani o totožnosť predmetu sporu a navyše v predchádzajúcom konaní bola žaloba zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorú skutočnosť potvrdzuje v dôvodoch svojho rozsudku z 31. októbra 2000 sp. zn. M Cdo 10/99 aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, podľa ktorého ak žalobcovi vzniklo právo požadovať len zvyšok plnenia, prípadne uplatniť právo na náhradu škody alebo právo len na čiastočné odstúpenie od zmluvy, naliehavý právny záujem na určení, že predmetná kúpna zmluva bola v dôsledku účinného odstúpenia žalobcu od nej zrušená v celom rozsahu, nie je daný. Predchádzajúca žaloba bola teda rozsudkom zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania. Nejde preto o prípad prekážky veci rozsúdenej podľa § 159 ods. 3 O.s.p.

Pokiaľ žalovaná namietala, že odvolací súd nevykonal ňou navrhované dôkazy, najmä rozhodujúci dôkaz výsluch konateľa spoločnosti, ohľadne právnych úkonov spoločnosti o započítaní pohľadávok odporkyne na splatenie kúpnej ceny, čím jej odňal možnosť konať pred súdom, treba uviesť, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb,

listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (prípadne takých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žalovaná v danej veci aj využila (nebolo jej odňaté). Keďže rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, zákon ponecháva súdu, samotnú skutočnosť, že súd nevykonal žalovanou navrhnutý dôkaz, nemožno považovať za postup, ktorým súd odňal žalovanej možnosť konať pred ním. Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. preto nie je v posudzovanej veci daná. Dovolací súd nezistil ani ďalšie vady uvedené pod písmenami a/ až c/, ani pod písm. g/ ustanovenia § 237 O.s.p. Napokon tieto žalovanou namietané ani neboli.

K námietke žalovanej spočívajúcej v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci nie je dôsledkom procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., ale omylu v aplikácii práva. I keby odvolací súd v napadnutom rozsudku prípadne aj vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, nespôsobil by tým procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovanej smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 2 a 3 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.). bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 9.650 Sk, pričom patrí za jeden úkon právnej služby a to písomné vyjadrenie k dovolaniu z 21.8.2007 (§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a jedenkrát režijný paušál v sume 178 Sk. Celkove vznikli žalobcovi trovy v sume 9.828 Sk,

ktoré je žalovaná povinná zaplatiť na účet advokáta žalobcu (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. mája 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: